852/10

Den 22. september 2010 blev i sag nr. 77.791:

xxxx xxxxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har forsikring med dækning ved tab af erhvervsevnen i Danica Pension, klager over, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevnen efter den 1/11 2009.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning efter ovennævnte dato med henvisning til, at klageren ikke har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelse, hvis klagerens erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykke nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren, der er født i 1960, anmeldte i begyndelsen af 2009 til selskabet, at han siden den 6/11 2008 havde været sygemeldt fra sit arbejde som efterskolelærer. Årsagen til sygemeldingen blev i anmeldelsen angivet til at være mavesmerter og hjerteflimmer. Ifølge lægeattesten skyldtes sygemeldingen posttraumatisk stressreaktion og tyktarmsbetændelse. Efter det oplyste havde klageren før sygemeldingen en årlig bruttoindtægt på 317.523 kr.

På baggrund af sygemeldingen bevilgede selskabet præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevnen i en midlertidig periode fra karenstidens udløb den 6/2 2009 til den 1/5 2009. Præmiefritagelsen og udbetalingen blev efterfølgende forlænget. Herefter overgik selskabet til vurdering af den generelle erhvervsevne, som ikke fandtes nedsat til en tredjedel eller derunder. Præmiefritagelsen og udbetalingen ophørte derfor pr. 1/11 2009.

I vurderingen af klagerens erhvervsevnetab indgik diverse helbredsmæssige oplysninger, som selskabet løbende modtog i forbindelse med sagens behandling.

Af journaludskrift fra Arbejdsmedicinsk klinik fremgår bl.a.:

"**02.03.2009**
…
Henvisningsårsag
48-årig mand henvist af egen læge med diagnoserne PTSD obs. pro, colitis ulcerosa, kronisk myofascielt syndrom og parasystisk atrieflimren, med baggrund i psykiske arbejdsmiljøproblemer og mhp. en vurdering af de arbejdsmæssige relationer.
…
Tidligere, somatisk.
Udviklede kronisk myofascielt smertesyndrom i 1999 efter mange års gulvlæggerarbejde.
Flere tilfælde med atrieflimren siden 2003. Fra 2003 også periode med diarre og der blev på dette tidspunkt konstateret en proktokolit, Medicinsk Afd. ..
…
Psykiske belastninger i arbejdet
Efter mange år som gulvlægger valgte undersøgte at skifte erhverv pga. bevægeapparatsgener. Blev ansat som pedel på … i 2001. Efter 1/2 år blev han ansat samme sted som lærer på fuldtid.
…
Generelt har hverken arbejdsmængde eller forhold til elever været forbundet med belastning. I perioder har uoverensstemmelser og konflikter med enkelte kollegaer været en kilde til belastning og ledsaget af uro, besvær med at slippe arbejdsrelaterede spekulationer i fritiden , søvnbesvær. Disse problemer har undersøgte primært oplevet i sin rolle som sikkerhedsrepræsentant, men først fra ca. 2006.
…
Primo november 2008 påbegyndtes den aktuelle sygemelding med baggrund i gastritsymptomer og diarre. Under sygemeldingen opleves også ængstelse ved tanken om at vende tilbage til arbejdspladsen. Kort inden sygemeldingen oplevede undersøgte en konflikt med en elev. Denne elev var meget udadreagerende og havde banket et par andre elever. Derfor talte undersøgte med eleven og informerede ham om, at der ville blive indført sanktioner, hvis volden fortsatte. Der var tale om en elev, som undersøgte ellers havde et velfungerende forhold til. Eleven var på undersøgtes …hold. Eleven blev vred, da undersøgte markerede sig og truede med at slå undersøgte ihjel, hvis der blev indført sanktioner mod ham. Undersøgte fortæller, at han her reagerede på en, for ham, meget atypisk måde. Han 'mistede jordforbindelsen', blev vred, ville ikke finde sig i trusler. Han talte omgående med skolens souschef og sagde, at enten skulle eleven bortvises eller også ville han sige op. I dag betragter undersøg-

te dette som en overreaktion fra hans side. Eleven blev sendt hjem i en uge. Herefter talte undersøgte med ham, hvor de begge fortalte, at de var kede af situationen, de talte om deres grænser og det fremadrettede samarbejde. Mødet oplevedes positivt af undersøgte. Drengen har herefter ikke været voldelig overfor andre på skolen, og der har ikke været flere trusler. Undersøgte fortæller, at han på intet tidspunkt var bange for, at eleven egentlig ville gøre ham noget, men han blev vred og skuffet. Han var kortvarigt også optaget af bekymringer for, at enkelte kollegaer, der i forvejen var kritiske over for ham, kunne bruge denne episode imod ham. Adspurgt fortæller undersøgte, at han er mest vant til at få ros og anerkendelse både fra ledelsen og kollegaer.
…
Efter sygemeldingen har undersøgte konstateret, at arbejdet er for følelsesmæssigt krævende. Både egen læge og ægtefællen har opfordret undersøgte til at skifte job. I mellemtiden er undersøgte nu blevet afskediget.

Andre belastninger
Eneste anden belastning i perioden er helbredsbekymringer, primært vedr. hjertet. Var indlagt i påsken 2008 pga. atrieflimren.

Symptomudvikling
Ultimo 2007 opleves diarre, ondt i maven, kvalme og hovedpine. Besvær med at slippe arbejdsrelaterede spekulationer, konkret om hans forhold til enkelte kollegaer, som var kritiske overfor undersøgtes håndtering af rollen som sikkerhedsrepræsentant. Gennemsovningsbesvær. Sygemelding i 5 uger. Får via fagforeningen samtaler hos psykoterapeut, hvilket opleves gavnligt. I 2008 er der fortsat tendens til bekymring og uro.
Efterår 2008 opleves tiltagende smerter i kroppen, især ryggen, kvalme og hovedpine. Øget bekymringstendens, selvbebrejdende og nedsat selvtillid. Blev følelseslabil, irritabel og opfarende. Nedsat overblik. Ikke konstant trist. Ingen ændringer vedr. libido eller appetit.
Efter trusler fra en elev oktober 2008 opleves ikke undgåelse eller angst knyttet til eleven, ingen mareridt eller flashbacks. Set i bakspejlet føler undersøgte, at han på dette tidspunkt var blevet mere sårbar, at hvis samme episode var sket et år tidligere, ville han ikke have reageret så stærkt.
Primo november 2008, grådlabilitet, uro og uoverkommelighedsfølelse.

Aktuelt
Er fortsat sygemeldt. Har på det seneste oplevet megen bedring, især efter ophør af ansættelsesforholdet, som forbindes med lettelse, men også ambivalens, da undersøgte i bund og grund var glad for arbejdet. Oplever mere energi, lyst og initiativ, forbedret koncentration og humør. Har p.t. hverken diarre eller ondt i maven. Er i stand til at opleve glæde. Oplever kun smerter hvis han overanstrenger sig fysisk.

Objektivt
Der er god formel og følelsesmæssig kontakt under samtalen. Er aktivt deltagende i samtalen. Har et stort behov for at tale om forløbet. Stemningsleje vurderes som upåfaldende. Fremtræder hverken depressiv eller angstpræget. Udtrykker fremtidsbekymringer pga. manglende afklaring vedr. hvad han nu skal beskæftige sig med.

/DF43.22 depressiv reaktion, længerevarende (reactio maladaptiva depressiva prolongata)/
...
Konklusion
Der er tale om en tilpasningsreaktion, som konflikter på arbejdspladsen kan have været medvirkende til. Aktuelt opleves bedring. Der aftales et par opfølgningssamtaler
med fokus på fremtidsafklaring, første gang 31. marts kl. 13.00

Endvidere aftales henvisning til klinikkens socialrådgiver mhp. rådgivning

...

19-03.2009

...

Dags dato samtale med pågældende om fremtidige uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder.

…

Hans målsætning om, gennem ansættelse på efterskolen, at komme frem til et ikke fysisk belastende arbejde er blevet realiseret. Han ønsker uddannelsesmæssigt formelt at kvalificere sig til den form for arbejde, han har haft på efterskolen, ved at tage en socialpædagoguddannelse. Udover erfaring fra … har han erfaring på området gennem den opgave, som familien har som aflastningsfamilie hver 2. weekend for en handicappet pige. Herudover har han erfaring fra sportsaktiviteter sammen med børn.

En uddannelse som socialpædagog kan enten tages som ordinær uddannelse af 3½ års varighed eller som merituddannelse af 2½ års varighed.

En anden mulighed kunne være en pædagogisk assistentuddannelse med en varighed på 2 år og 9 mdr. og med mulighed for at afkorte praktikperioden, hvilket er muligt med minimum 1 års erfaring med arbejde indenfor børneomsorgsområdet. Så vil han kunne arbejde som pædagogmedhjælper, men dette område er jobmæssigt ofte problematisk, fordi pædagogmedhjælperstillinger ofte er deltidsstillinger. Der er langt bedre jobmuligheder med en egentlig socialpædagoguddannelse.

…

Vi har endvidere drøftet muligheden for revalidering i forårsperioden 2009, fx virksomhedspraktik eller skolegang på VUC. Indholdet må afpasses efter, hvad der er relevant mht. den konkrete revalideringsplan.

Sagen kan AFSLUTTES

…

Kontrolsamtale 31.03.2009

…

[Klager] er så småt ved at blive afklaret vedr. egne fremtidsønsker. Han vil gerne uddanne sig til socialpædagog. Har været i kontakt med seminariet i …, som mener, at han først skal tage nogle kurser på VUC, men også at han vil få en del merit for relevante erfaringer fra sidste ansættelse. [Klager] skal tale med sin sagsbehandler efter påske og håber, at der kan laves en revalideringsplan rettet mod uddannelse til socialpædagog.

Aktuelt opleves fortsat bedring, fortsat gennemsovningsbesvær, men ellers mindre uro, mere optimisme, bedret humør/lyst/initiativ/energi. Der aftales en afsluttende kort samtale den 5. maj 2009.

…

05.05.09, kontrolsamtale

Der opleves fortsat bedring, bedret søvn, mere selvtillid, lyst og initiativ. Er fremtidsorienteret. Har talt for nylig med sin kommunale sagsbehandler om muligheder for revalidering til pædagog. Dette er fortsat uafklaret. Det vurderes herfra som værende en hensigtsmæssig løsning."

I specifik helbredsattest, der er underskrevet af klagerens egen læge den 2/6 2006[9], hedder det bl.a.:

"D: Vurdering af helbredsforholdenes betydning for sagen (der angives ikke en vurdering af en evt. social ydelses art og omfang)

Diagnoser:
Kronisk myofasciel smertesyndrom sv.t. nakke og skuldre.
Rotator cuff syndrom i højre skulder (irritation af skulderledskapslen).
Scoliosis columna thoracolumbalis (skævhed af ryggen).
Hydraton genu dxt. (væskeansamling i højre knæled).

Arbejdet med gulvlæggerarbejde i ca. 22 år. Pt. fik i 1999 konstateret muskelsenesmerter betinget af dette arbejde. Man lagde op til revaliderings/jobskifte ved forværring. Imidlertid fandt pt. selv i 2001 et primært pedel, senere lærerjob på ... Dette har medført sygemelding og efterfølgende fyring pga. psykiske belastninger Samtidig har han periodisk været arbejdsudygtig pga. kronisk tarmbetændelse, samt hjerteflimren.
Pt. mærker hyppige smerter fra skulder og nakke, som kræver mobilisering hos kiropraktor, dette trods at han har haft et lidet fysisk belastende arbejde, det må på denne baggrund i modsætning til det fremgår af min Statusattest 19.03.09 frarådes at han bliver aktiveret/beskæftiget med ufaglært arbejde, som giver skulder-, arm- og rygbelastning. Dette gælder også arbejde, der kræver stående i længere tid, man vil derfor ikke kunne tilråde hverken montagearbejde eller arbejde med pleje/omsorgsarbejde. Det må anses for hensigtsmæssigt med en form for pædagogisk arbejdsområde og for at undgå gentagne psykiske belastninger i fremtiden, må det tilrådes, at han støttes i en form for kompetenceudvidelse evt. med en form for pædagoguddannelse."

Af lægeskøn af 19/8 2009 fra kommunens lægekonsulent fremgår bl.a.:

"**Vurdering**
49-årig mand der har været sygemeldt grundet stress, arbejdsbetingede stresssymptomer udløst af konflikt med kolleger under ansættelse som selvlært, ufaglært lærer på … for børn med sociale vanskeligheder - en skole han har fungeret rigtig godt på igennem en årrække før ovennævnte kollegiale problemer. [Klager] har desuden tendens til nakke-, skulder- og armsmerter opstået efter 20 års arbejde som gulvlægger.

Jeg vurderer, at de kroniske nakke-, skulder-, armsmerter udgør en varig barriere i forhold til arbejdsevnen. Der skønnes også at være vedvarende skånehensyn i forhold til stressbelastning, og dette skånehensyn skønnes at kunne tilgodeses ved erhvervelse af kompetencegivende uddannelse inden for det pædagogiske område."

Af billeddiagnostisk epikrise fra Radiologisk afdeling fremgår:

"Undersøgelsesdato: 21-09-2009

EPIKRISE:
Indikation Faldtraume for 1 år siden, efterfølgende smerter i højreben. Bevægeindskrænkning i lænden. MR af columna lumbalis uden kontrast den 21-09-2009. Normale krumningsforhold og hvirvler uden formændringer, traume sequelae eller knoglemarvsinfiltrater.
Discusdegeneration L4/5 med signalreduktion og lille HIZ i bageste anulus fibrosus. Discusdegeneration L5/S1 med nedsat væskeindhold og beskedne Modic-forandringer type II på begge sider. Normale foraminae og pladsforhold i spinalkanalen, og de 3 øverste segmenter er normale. Konklusion Discusdegeneration L5/S1 og L4/5."

Af speciallægeepikrise fra speciallæge i reumatologi fremgår:

"09-10-2009 …

Har demonstreret MR-fund og der er tale om degeneration både på 4. og 5. lumbale diskus og på 4. diskus er der lille HIZ-fænomen som udtryk for mulig begyndende anulus ruptur. Der har endnu ikke udvikles sig en egentlig prolaps og heller ikke pladsforsnævring. Der er således mulighed for forebyggende øvelsesterapi og patienten kontakter egne læge mhp. henvisning til fys. Er medgivet kopi af MR-beskrivelsen og foreløbigt afsluttet herfra."

Sagen er indbragt for nævnet den 9/2 2010. Af klagen til nævnet fremgår bl.a.:

"Efter jeg nu har klaget til min Forsikring, og de fastholder deres afgørelse, vil jeg hermed fremsende min egen forståelse af sagen, idet jeg ikke forstår deres afslag. Ud fra de undersøgelser jeg har været igennem, har jeg fået det råd af læger og psykologer, om at uddanne mig til pædagog, så jeg kan komme videre. Det gør de ud fra en viden om mit helbred, fra de undersøgelser jeg har været igennem, hvilket jeg har vedlagt som bilag. På grund af tidligere problemer med mit helbred, har jeg en gang før tilpasset mine evner og min uddannelse ind i et anderledes job end jeg havde uddannelse til. Jeg kan ikke vende tilbage til et arbejde af for meget fysisk art, da jeg har skulder- og rygproblemer. Jeg har også inden for de senere år haft problemer med mit hjerte og derfor været indlagt. Jeg er medicineret og det har givet mig begrænsninger i forhold til mine muligheder for arbejde, derudover er jeg i behandling for tarmbetændelse. Det er nu jeg har brug for min forsikring, så jeg kan få en periode til at komme mig, og være i stand til at komme ud i nyt job som pædagog. Jeg ved ikke hvor syg jeg skal være, men jeg kan se at mulighederne for et nyt arbejde med det helbred jeg desværre har, er meget lav uden den nødvendige uddannelse. Jeg medsender de svar som forsikringen har sendt til mig. Det jeg har konkluderet er, at de ser det modsatte af det, som de læger og psykologer jeg har været i kontakt med. Revalidering gives til personer der har et problem med helbredet, og hvis jeg blev vurderet 50% rask som forsikringen siger, ville jeg angiveligt ikke blive tilkendt revalidering, som jeg jo har fået. Jeg fremsendte efter deres vurdering mit resultat fra MR scanningen, men de ser ikke det som et problem, idet jeg ikke er lammet, heldigvis har jeg kun smerter, og må gå til fysioterapi for at jeg kan få det bedre. Jeg prøver at leve på bedste vis med mine skavanker. Det ville være dejligt hvis det hele blev vurderet samlet, jeg er af den mening at forsikringen glemmer at se på helheden. Det er lige som om at jeg står i en blindgyde, for hvis ikke jeg kan videreuddannes, er der kun ufaglært arbejde, og det tror jeg ikke fremmer mit helbred. Derfor mener jeg at ud fra de oplysninger og undersøgelser jeg har været igennem, konkluderer at jeg har en forsikring der burde gå ind og dække det jeg forsikrede mig imod. Så at jeg i denne situation kan få supplering af økonomisk art. Så jeg derved kan få en uddannelse hvor jeg er forholdsvis sikker på et job bagefter, uanset hvilke skavanker jeg har.
Jeg medsender kopier af udtalelser fra læger og psykologer, og håber at det kan ses at jeg har brug for efteruddannelse for at jeg kan komme videre."

Selskabet har i brev af 15/3 2010 til nævnet bl.a. anført:
"**Danica Pensions afgørelse**

Til klagen skal vi anføre, at vi fastholder den trufne afgørelse.

Når vi modtager en anmeldelse ved erhvervsudygtighed, vurderer vi til at starte med, om den forsikrede er ude af stand til at arbejde i sit nuværende erhverv, i dette tilfælde som efterskolelærer. I en midlertidig periode vurderer Danica Pension forsikredes erhvervsevne i forhold til hans eget erhverv. Når tilstanden har stabiliseret sig i et sådant omfang, at den fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretager Danica Pension en vurdering af forsikredes længerevarende erhvervsevne.

I modsætning til vurderingen i forbindelse med midlertidig tab af erhvervsevne er vurderingen ikke længere begrænset til, om [klager] kan arbejde som efterskolelærer eller ej. Kort sagt ser vi på, hvad en erhvervsdygtig person med tilsvarende alder, uddannelse m.m. kan tjene. Hvis sygdommen betyder, at han har mistet mere end 2/3 af denne indtægt, er han berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling.

Det er vores vurdering, at [klagers] længerevarende erhvervsevnetab har kunnet vurderes senest i efteråret 2009. Flere af Danica Pensions lægekonsulenter har samstemmende vurderet, at [klagers] generelle erhvervsevne er nedsat maksimalt til halvdelen, men ikke til 1/3 eller mindre, som er betingelsen for udbetaling og fritagelse for indbetaling.

Det fremgår blandt andet af oplysningerne fra Arbejdsmedicinsk Klinik, Regionshospitalet … (bilag …), at [klager] i 2003/2004 har fået diagnosticeret colitis ulcerosa (tyktarmsbetændelse) og hjerteflimmer, der giver periodiske symptomer og ofte kan være psykisk/stress betinget. Vores lægekonsulenter vurderer ud af lægeoplysningerne, at disse lidelser i sig selv ikke giver en varig erhvervsevnenedsættelse.

Videre fremgår det af oplysningerne fra Arbejdsmedicinsk Klinik, at [klager] har været udsat for psykiske belastninger i sit arbejde på … i form af konflikter med kolleger og elever. Det er Danica Pensions psykiatriske lægekonsulents vurdering, at [klager] er stressfølsom og har reageret depressivt på konflikterne på arbejdet. Der er på ingen måde tale om egentlig psykisk sygdom, og han burde kunne varetage et ikke konfliktfyldt arbejde uden problemer. Dette understøttes blandt andet også af journalen fra Arbejdsmedicinsk Klinik side 4, hvor der under Aktuelt står: 'Er fortsat sygemeldt. Har på det seneste oplevet megen bedring, især efter ophør af ansættelsesforholdet, som forbindes med lettelse, men også ambivalens, da undersøgte i bund og grund var glad for arbejdet. Oplever mere energi, lyst og initiativ, forbedret koncentration og humor. Har p.t. hverken diarre eller ondt i maven.'

[Klager] henviser i sin klage også til sine fysiske gener. Danica Pensions ortopædkirurgiske lægekonsulent vurderer på baggrund af blandt andet lægeskøn fra kommunens lægekonsulent … (bilag …) og journaloplysninger fra speciallæge … (bilag …), at [klager] har spændingsudløste gener i nakke og skuldre, der har medført erhvervsskifte. Endvidere har han ved MR-scanning fået påvist en let degeneration af lænderyggen uden lammelse. De samlede gener medfører et skånebehov i et fysisk arbejde, men han burde kunne varetage et ikke fysisk arbejde på halv tid eller mere.

Det fremgår endvidere af sagens oplysninger, at [klager] er startet på pædagoguddannelsen den 1. september 2009 på ... Det faktum, at [klager] er startet på uddannelsen med forventning om tilbagevending til arbejdsmarkedet, understøtter netop vores vurdering af, at hans generelle erhvervsevne ikke er nedsat.

Vi fastholder således vores afgørelse, idet [klager] ikke har dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre i ethvert erhverv."

Af Regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse fremgår bl.a.:

"**Definition af invaliditet**

§ 1. Ret til præmiefritagelse og/eller invalideydelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

§ 2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og/eller udbetaling af invalideydelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end $^{1/3}$ at hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af parternes indlæg og de fremlagte bilag, herunder sagens lægelige materiale, finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet er overgået til vurdering af den generelle erhvervsevne pr. 1/11 2009.

Det er nævnets opfattelse, at klagerens generelle erhvervsevne må anses for nedsat. Nævnet finder det imidlertid ikke godtgjort, at den generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevnen efter den 1/11 2009. Det, som klageren i øvrigt har anført, findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen

Udskriften bekræftes

Henning Jønsson